

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Sanctorum Joachim Et Annæ Geneseos, Vitæ, Transitus Et Connexorum

Polius, Jacobus

Herbipoli, 1652

15. Conceptus filiæ SS. Joachim & Annæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43946

Nazarethi per annum, atque Hierosolymis, approximantibus, majoribus festis anni, ubi jam nunc divinæ respondentes voluntati, mediante conjugali debito, secundum morem Sanctorum, casto complexu usu sunt, juxta præceptum Domini & instinctum Spiritus sancti, ut partis secundæ quæst. 21. plenius dicetur. *Non satis est* (ait S. Ambros. lib. 2. de Abraham c. 8.) *rectè facere nisi etiam matures quod facias: uberiores enim fructus habet celerata devotio.* Plurimum consonat Halicarnassæus inquit: Quid igitur cunctaris? quasi verò fortuna exspectare soleat procraftinationes hominum.

7. Occursus mutuus SS. Conjugum, & eorum præambula sequestratio, ex traditionibus, fideque historicâ posteritati innotuerunt, nec reperire licuit scriptorem, qui eadem facta ex professo impugnarit, quæ si hac tempestate cujuspiam captum minus ingrediantur, audiat ille prudens dictum Seraphici Doctoris¹ Bonaventuræ, docentis: *Hoc quia authenticum non est, non compellimur credere: quia etiam contra fidem non est, non compellimur negare.* Plenior confirmatio sequetur par. 2. q. 11. & seqq.

¹ Bonav. in 3. sent. dist. 3. p. 1.

CONCEPTUS FILIÆ SS. JOACHIM & ANNÆ. §. 15.

Tota pulchra es & macula non est in te. Verba isthæc Cantici Canticorum, ad immacula-

^a Cant. 4. v.

culatam Deiparæ Conceptionem applicari nemo est, qui nesciat. De æternâ matris & filiæ in mente divinâ Conceptione egimus supra, de temporali restat ut nunc agamus. Mater pulchræ dilectionis Anna, longè pulcherrimam concepit filiam. De utriusque pulchritudine Nicolaus Cusanus Cardinalis tractans^b sic scribit: *Omnia autem in virgine gloriosâ ab initio sic se habuerunt, quod ipsa fuit capax gratiæ, non ut cæteri diminutè sed plenè: ita quod non habuit opus in vitâ suâ purgatione, sed conservavit animam sanam, quia actualiter taliter nunquam peccavit, quod aliquid plena gratia perdiderit, fuit enim confirmata in gratiâ, quia lex membrorum stimulus, & peccati fomes, non regnaverunt in ipsâ. Singularem enim privilegio fuit exempta, de principatu & legibus huius mundi: vas enim corporeum in quò recepta est anima illa gloriosa, & resplendens gratiâ, sanctificatum, purificatum, & odoriferum factum est, prius quam illa in eo reciperetur, & creando infunderetur, neque in eo remanserat ulla infirmitas, aut ad infirmitatem trahens proclivitas à progenitoribus contracta. Rursum idem Cardinalis, ^c *Sola gloriosissima virgo, non reperitur tempore ullo peccato originali subjacuisse, animæ eius creata, non indiguit luce vitæ, quæ copiosè creationi absque morâ ullâ coaffuit, nec est Mariâ delecta de libro mortis, quia nunquam in eo scripta fuit, sed inscriptio eius**

F

64

^b Cusan. Excitat. lib. 5. ser. Coelum & terra transibunt,

^c Cusan. Excitat. lib. 8. ser. Sicut Liliū,

ex aeternâ præfinitione, antequam concepta, ad liberum vitam pervenit.

2. Virginem, ex quâ nova creatura prodiit, filiam quidem fuisse Adami juxta divinam promissionem, at non ex Adamo, neque ex ejus Semine, delirando scripsit Philip. Paracelsus^d quem taxat Gregorius de Valentia tom. 4. disc. 2. q. 7. puncto 3. Ita & impudens calumnia est Joannis Pomerani Sectarii, qui in c. 1. & 44. Jeremiæ affirmare non erubuit, Catholicos pro articulo fidei habere, quod B. Virgo absque peccato, quantumvis ex viri semine, imo ex Spiritu sancto concepta sit; de quo itidem memoratus pater de Valentia loco citato. Contra Pomeranum libet adducere Martini Lutheri hæresiarchæ verba^e dicentis: *Infusio animæ piè creditur sine originali peccato facta esse, ut scilicet in ipsâ anima infusione, una etiam ab originali peccato purificata fuerit, divinis dotibus redimita, ad accipiendam sanctam animam à Deo ipsi infusam, atque ita à primo momento cum vivere inciperet. omnis peccati expers erat.* Joannes Bonifacius^f cum septentrionali isto Saxone, verè saxeo, miserum desiderium Erasmum, pluribus in locis firmum assertorem immaculatæ conceptionis conjungit, adeò ut videatur etiam salus ab inimicis, & ab invitis expressa veritas, quæ diu obscura esse non potest. Impurissimi Mahumetis eandem confessionem addu-

^d Paracelsus l. 2. artis Chymicæ c. 2. ^e Lutherus in Concept. Mar. tom. 6. enarrat in Evang. edit. 1527. Argent. ^f Bonifac. hist. Virg. l. 1. c. 4. in fine.

adducit noster Philippus Diez summæ prædican-
tium tomo 2. tit. Mariæ sacratissimæ conceptio
edit. 1601. Venet. pag. 49:

3. Doctoris & Seraphici ore sanctissimo, the-
ma introductum concludamus, cuius verba sic
habent: *Domina nostra tota fuit purissima, omni
carens penitus macula, tam in corpore quam in
animâ: unde ipsi soli convenit illud: Tota pulchra
es & macula non est in re.* Trithemius^h cum filiâ
matrem collaudat, inquiens: *Verè sancta qua il-
tam sine culpâ originalis macula peperit, quâ nulla
sanctior unquam fuit: sine crimine originalis ma-
culæ partus, non decebat matrem nisi sanctam: Dei
genitricem concipere & parere, non congruebat,
nisi Deo gratissimam, & præ cunctis tunc in Israel
devotam. Non erat in Israel sanctior altera, quæ
in Conceptione Dei genitricis, Spiritui sancto vâs
sine macula construxit.* Perez super Magnificat
folio 400.

4. Petrus Trecensis Presbyter, Comestor
communiter indigitatus, vetustus scriptor, tra-
ctatû de immaculatâ Concept. ait: *Non gaudet
mundus quod Anna virum cognoverit, sed gaudet
quod salutis suæ causam suscepit. Et quia compel-
lor dicere, non humores Ioachim veneratur, sed
quia Maria concepta sit gratulatur, cuius Conce-
ptionis Sacramentum in Spiritu prævidens Isaias
ait: Egre dietur Virga de radice Jesse &c. ubi*

F 2

auctor

g S. Bonavent. serm. 1. de B. Virg.

h Trithem. c. i. 3. & 4. de laud. S. Annæ.

auctor insigniter immaculatam deducit Conceptionem, de qua Petrus Biverusⁱ speculatur: *Quasi per quendam pontem transit homo, cum per generationem humanam in mundum venit. Venit & virgo, sed dejecit ex ponte mortem, demersit in utero Anna, mors demersa est, emerfit illa.* Breviar. Romanum anno 1520. in festo S. Joachim Responsorio septimo canit: Decuit ut tam singularis & sancta conceptio illius virginis, quæ omnis sanctitatis paritura erat auctorem, de parentibus fieret sanctissimis, quibus in toto orbe terrarum similes non essent.

5. S. Thomas^k dicit, quod B. Virgo Maria, quia concepta fuit ex commixtione parentum, originale peccatum contraxerit, sed e contra constans veritas est, de qua p. 2. q. 21. plenius infra, quod SS. Joachim & Anna præcepto divino, & impulsu Spiritus sancti, castissimo complexu, more Sanctorum convenientes, in senili corpore, absque naturali concupiscentiâ, generarint singularem hanc filiam. Galatinus^l quoque sub id temporis, Joachimo & Annæ devotionem adeo ardentem & vehementem contemplationem attribuit, quod fomite in actu generationis extincto, peccatum originale in conceptione immaculatæ virginis locum non habuerit.

6. S. Fulbertus^m de ortu almæ virg. tractans ait: *Denique in huius Conceptione necessariâ,*

ⁱ Biver. dissert. 3. pag. 518. ^k Thom. p. 3. q. 27. a. 2. ^l Galat. 1. 7. c. 8. ^m Fulbert. serm. 3.

hæc dubium est, quin utrumque parentem vivificus & ardens spiritus, singulari munere repleverit, quodque ab eis sanctorum Angelorum custodia seu visitatio nunquam absuerit. Merito siquidem huius sanctæ virginis multum adeo laudandi sunt & extollendi sanctissimi procreatores, qui in cunctis institutionibus tantos ac tales se præstiterunt, ut non immerito de eorum stirpe prodiret talis successio, quæ fieret & priscis ætatibus & subsequen-
 tibus exemplum totius bonitatis. Felix & præ cæteris patribus felicior, qui tantæ prolis meruit vocari pater. Verè Beata, & in omni veneratione habenda, & quodam privilegio sacro prædicanda, mater huius sanctæ, quæ omnium antecessit matres in concipiendo & generando eam, quæ suum & omnium generaret creatorem. S. Damascenus: n̄ Ioachim & Anna sibi ipsis ad iusticiam seminarunt ac vitæ fructum messuerunt. Illumina-
 verunt sibi ipsis lumen scientiæ ac Dominum exquisierunt, germenque iustitiæ ipsis venit. De illustrationibus animæ interioribus & gaudiis spiritus Exegetici c. 5. sub finem dictum est. Biverus dissert. 1. pag. 132. & pag. 138. asserit, quod Anna beatitudinem in ventre portavit, & supra modum illustrata fuerit.

7. Erat Anna, ait Trithemius, ° priusquam conciperet matrem Dei sancta: in conceptione tamen per amplius sanctificata, quoniam tabernaculum illius effici meruit; quæ super omnes creaturas

F 3

gratiâ

n̄ Damasc. orat. 1. de nat. B. V. ° Trith. c. 3. de laud. S. Annæ.

gratiâ plena fuit. Capsam vel arcam, in quâ Sancto-
rum conduntur pignora, sanctificatam & honora-
bilem dicimus: quanto magis venerabilem Annam,
in quâ Dei mater sine maculâ jacuit, honoratam
sanctificatamque venerari debemus? verè sancta,
quæ illam sine culpa originalis macule peperit, quâ
nulla sanctior unquam fuit. Unde & Jacobus de
Clusa^p SS. Theol. Doctor, & principio seculi
quinti decimi Erphurti Professor, postea ibidem
Carthusianus gaudens eructabat: *O felix uterus
Ane, qui prole tali meruit fecundari. Credendum
est, sicut uterus Elizabeth, qui Joannem Baptistam
gestavit, multo gaudio spiritali exultavit, & re-
pleta ipsa fuit Spiritu sancto, quando Joannes præ-
sentiam Domini sui sensit, sic & plus ipsa S. Anna
propter presentiam matris Domini, multis gratiis
fuerit visitata, ex quo Maria Joannem & Elizabeth
multis gratiis antecessit.* Trithemius ubi supra
prosequitur dicens: *Quantum differt Rex à mi-
lite, tantum modo Anna merita, donis Elizabeth:
gratiâ plena fuit propter Joannem, multo magis gra-
tiam consecutam credo Annam, propter Mariam.*
*Erat Anna, priusquam conciperet matrem Dei,
sancta, in conceptione tamen per amplius sanctifi-
cata: quoniam tabernaculum illius effici meruit,
quæ super omnes creaturas gratia plena fuit.*
Hæc ille.

8. USUM RATIONIS, virgo maternis clausa
visceribus, habuit, sine ullo peccato concepta
fuit,

p Clusa serm. i. de Concept.

fuit, eo quod in gratiâ anima eius creata sit, & eodem instanti corpusculo in Annæ matris visceribus formato & organizato infusa. In ipso creationis, sanctificationis, & infusionis instanti, Deum & cognovit & amavit, & per hæc duas intellectus & voluntatis actiones primam promeruit gloriam, at non primam gratiam, sine gratiâ namque nemo operari potest. Speciali Dei privilegio rationis illi usus fuit acceleratus, & nisi hæc acceleratio fuisset, tam citò Deum & cognoscere & amare non potuisset. S. Bernardinus tom. 1. serm. 61. a. 3. c. 3. & Tomo 2. serm. 51. a. 1. c. 2. Rikelius de laud. virg. a. 12. Jacobus de Clusa serm. 1. de Concept. Perez loco citato. Maximilianus Sandæus in theologia varia libri 3. coment. 9. exercitat. 2. atque Faber conc. 3. de Concept. Suarez tom. 2. de virtute & statu religionis lib. 2. c. 19. n. 5. Barradius lib. 6. c. 3. Rutilius Benzoni de jubilæo lib. 2. c. 6.

9. FOMES in B. Virgine omnino extinctus fuit. Ita Doctor Seraphicus S. Bonavent. in 3. sentent. dist. 3. dub. 5. Josephus Angles p. 1. florum Theol. q. de dæmonibus & p. 2. dist. 28. q. 1. a. 8. Anton. Corduba qq. theol. lib. 1. q. 45. Faber tom. 1.

10. GRATIA primâ in Mariâ major fuit, quam gratia omnium Sanctorum & Angelorum, quod B. Virgo S. Mechtildi q aliquando revelavit dicens: *Admone me gaudii quod habeo ex eo,*

F 4

quod

q. Mechtild. lib. 1. c. 52.

quod me Deus super omnes angelos, & super omnem creaturam, dignissime honoravit. Ex illâ namque horâ, quâ anima mea corpori est infusa, Spiritu sancto me replevit, qui me ab originali peccato penitus defendit, & singulari sanctificatione in sacrarium sibi elegit, velut rosam sine spinâ, & tanquam solem orientem in mundum. De gratiâ primâ Jacobus de Clusa serm. 2. de Concept. Vasquez in 3. p. D. Thomæ disp. 119. n. 1. & seqq. atque Illdephonfus Giron conc. 1. in Concept. Rationem intrinsecam de plenitudine istius gratiæ, Joannes de Turre cremata^r Episcopus Sabinensis adducit dicens: Ostenditur juxta S. Thomam quantò aliquid magis appropinquat principio, in quolibet genere, tantò magis participat effectum illius principii; unde dicit Dionysius quarto cælestis Hierarchiæ, quod Angeli Deo propinquiore, magis participant de bonis divinis, quàm homines. Christus autem principium gratiæ secundum divinitatem quasi auctoritative, secundum humanitatem ministerialiter, unde & Joannis 1. dicitur: *Gratia & veritas per Jesum Christum facta est.* B. autem virgo Maria propinquissima Christo fuit, secundum humanitatem, quia ex eâ accepit humanam naturam, & ideo præ cæteris majorem debuit à Christo plenitudinem divinæ gratiæ obtinere, sicut & obtinuit. Imo angeli licet in gratiâ fuerint creati, tamen eorum aliqui corruerunt: at vero sanctissima

Vir-

De turre in festo B. Virg.

Virgo, sic fuit in gratiâ creata, ut statim in illâ fuerit confirmata.

12. DE IMMACULATA CONCEPTIONE Exegeticon c. 5. & 6. tractavit, quibus ex locuplete thesauro literario RR. PP. Carthusianorum Coloniensium connectimus sequentia: *f Thomas Dei & Apostolica Sedis gratia Episcopus Vicecomponensis, ac sacra Theol. Professor, universis S. Matris Ecclesie filiis salutem in Domino sempiternam. Splendor paternæ gloriæ, qui mundum suâ ineffabili claritate illuminat, pia vota fidelium, de clementissimæ suæ majestatis benignitate sperantium, tunc præcipuè benigno favore prosequitur, cum devota ipsorum humilitas, sanctorum meritis & precibus adjuvatur; Cupientes igitur ut omnium fidelium devotio, in veneratione purissimæ Dei genitricis & virginis Maria, ubique terrarum augeatur, ipsiusque intemeratæ virginis sanctissimi parentes IOACHIM & ANNA veneratione congruâ honorentur ab omnibus, & à Christiano populo jugiter venerentur, omnibus contritis, pœnitentibus & confessis, qui piam assertionem illam ab Ecclesiâ in Concilio Basileensi assumptam, quod B. Dei genitrix virgo MARIA, nunquam subjacuerit originali peccato, sed speciali privilegio puritatis, semper ab illo præservata extiterit, ut matrem Dei decebat, predicaverint, crediderint & tenuerint; ac circa imaginem ejusdem sacratissimæ virginis Orationem Joannis Trihemii Ab-*

F 5

batis

f MS. Carth. Colon.

batis Spanheimensis, qua sic incipit: *Ave Sole splendidior &c. semel, aut salutationem angelicam, si orationem ipsam nescierint, flexis genibus trinâ vice cum devotionis intentione dixerint, toties quoties, ac qui sanctissimos parentes eius venerantes, orationem eiusdem Abbatis de S. OACHIM, qua sic incipit: O Patriarcha nobilis & illam de S. ANNA eiusdem: Salve sanctissima, & illam de nomine IESU contra subitanam mortem, qua incipit: IESU Rex cæli. aut si eas nescierint, ter Orationem dominicam devotâ mente dixerint, & qui alios ad venerationem purissimæ Conceptionis MARIÆ, sancta attentione induxerint, ac parentum eius memoriam, fidelibus propalaverint, aut aliquid præmissorum mandaverint, procuraverint vel alios ad hoc excitaverint. Nos de Dei omnipotentis misericordiâ, & B. Mariae semper virginis clementiâ & SS. Petri & Pauli Apostolorum, & omnium Sanctorum meritis, & auctoritate confisi, quadraginta dies indulgentiarum, de injunctis eis pœnitentiis, toties quoties aliquod præmissorum fecerint, in Domino misericorditer relaxamus. In cuius rei testimonium sigillum nostrum his literis fecimus appendi. Datum Moguntia anno Domini millesimo quingentesimo tertio, die verò septima mensis Junii.*

Oratio præallegata sequitur.

13. Ave Sole splendidior, cunctisque pulchrior astris MARIÆ, Dei semper genitrix virgo
inta-

intacta, quam providentia Creatoris beata Mater ANNA ex JOACHIM viro sanctissimo sine originali maculâ concepit. Ave Sanctissima omnium Creaturarum, verè pura, innocens, decora & penitus immaculata, quæ Domino semper placens, iræ nunquam subjacuiti, sed ab omni contagione tam originali quam actuali, ab æternitatis consilio præservata, semper immunis Dei mater effici, absque commercio pollutæ carnis castissima meruisti, & nunc in excelsis super choros Angelorum elevata sine fine refulges, unica post Deum spes & confidentia mortalium. Nos enim firmissimè potentem te super omnes creaturas, O Maria, credimus, quam unicum in omni tribulatione solatium invocamus. Omnes te Sancti venerantur in cælis, & justique tuum nomen adorant in terris, tuo namque imperio Deus placidè subjecit omnia, quæ cognitione & amore perpetuo jam perfruens, amantissimè tuo principio feliciter crederis unita. Te omnes qui recto sunt corde diligunt, in te pœnitentes confidunt, Dæmones, O Maria, te contremiscunt. Ave mater Dei, Regina cœli, Domina mundi, Consolatrix in Christo gementium, Spes unica peccatorum. O MARIA Sanctorum omnium Sanctissima, rogo te per omnipotentis Dei gratiam, quæ matrem te luminis dignam effecit: rogo te per omnes virtutes tuas: rogo te per incarnationem & nativitatem Domini nostri JESU CHRISTI, rogo te per dolo-

rem

rem vulnerum ejus, per sanctissimi sanguinis Christi effusionem, per innocentissimæ mortis ejus virtutem, miserere mei & exaudi preces meas, quas ego licet indignus ad tuam pietatem facio, spem in te habens maximam, & nullam penitus de immensâ potestate tuâ hæsitacionem. O virgo Mater, ora pro me ad eum, quem sine corruptione pura concipiens, casta peperisti, ut meritis placatus tuis, tenebrosum intellectum meum in sui cognitionem veraciter illuminet, & affectum meum carnis infirmitate nimis tepidum in amorem sui continuum dulciter inflammet. Scio enim & confiteor indubitata fide, sentiens te apud Deum esse tantæ potentæ, virtutis, & majestatis, ut quicquid volueris in omni negotio, in omni tempore, & in omni petitione, nullam omnino patiaris repulsam. Quocirca te iterum atque iterum rogo, per creatorem universorum à quo tam excellentem potestatem accepisti, & totum quod es, impetra mihi peccatorum meorum veniam, divinæ miserationis gratiam, & Dei beneplacitam in omnibus perficere voluntatem. Dirige me tuis meritis, O Mater inclyta, & virgo pudicarum omnium pudicissima, in viam justitiæ & veritatis, quatenus te gubernante me, ita vivam in hoc tempore, ut mens mea carne tandem solutâ, gaudere tecum mereatur in æternitate, Amen.

14. Palilogia ex Beisellii Rosario, Christophillis animabus displicere non poterit:

Anna

Anna alvô gestas, quam signavêre figuræ
 Venturam, sancti quam cecinêre Patres.
 Anna geris clausam paradisum arbore vitæ,
 Fælicem & cuncto ruris honore sacram.
 Anna gravis gestas hortum, quem flâmæus ensis
 Custodit Cherubin, nocte dieque calens.
 Anna geris florem, qui candida lilia vincat,
 Et violas humiles, coccineamque rosam.
 Anna Mofayca in te deprehenditur arca,
 Ætherei panis aurea & urna jacet.
 Anna geris sponsam veri Salomônis, & omni
 Gemmâ conspicuam intus & extra domum.
 Anna geris templum, cuius penétralia dulces
 Implevêre soni, musica & omnis ovans.
 Anna geris velum, pulchra sub imagine patrum
 In se gesta tenens, quod tegat alta Dei.
 Anna geris sobolem, cuius Phœbi aurea vestit
 Flamma caput, niveôs candida luna pedes.

NATIVITAS FILIÆ SS. JOACHIM
 & ANNÆ. §. 16.

Terra nostra dedit fructum suum, Psal. 121.
 Simile huic olim Leodiense vetus Brevia-
 rium in festo S. Annæ accinebat: *Felix terra pa-
 riens cœlum Trinitatis, in quo corporaliter fons di-
 vinitatis habitare voluit.* Thema istud, inhæren-
 do figuræ à S. Antonino allatæ, convenienter
 adducitur, simulque involvitur plenior tam ter-
 ræ quam fructus consideratio, ad quam insigni-
 ter